

Εργαστήρι 4:

«Ανεξάρτητες αρχές - μη κυβερνητικές οργανώσεις» «Οι υπερασπιστές των παιδιών που εργάζονται»

Σε αυτό το Εργαστήρι οι μαθητές θα παρακινηθούν να αναλάβουν ατομική και κοινωνική ευθύνη, ως μικροί πολίτες, για το κοινωνικό φαινόμενο της παιδικής εργασίας. Θα αναλάβουν δράση, ευαισθητοποιώντας τον κοινωνικό τους περίγυρο και θα γίνουν μικροί υπερασπιστές των παιδιών που εργάζονται και στερούνται τα δικαιώματά τους.

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ:

Σε μαθητές όλων των τάξεων του Γυμνασίου.

ΣΤΟΧΟΙ:

Α. Γνωστικοί:

- Να αναγνωρίζουν οι μαθητές θεσμούς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση της παιδικής εργασίας.
- Να αντιληφθούν τους τρόπους δράσης ανεξάρτητων αρχών και ΜΚΟ για την αντιμετώπιση της παιδικής εργασίας.
- Να συνδέουν τα προβλήματα και τις μορφές της παιδικής εργασίας με τις προσπάθειες αντιμετώπισής τους.

Β. Συναισθηματικοί:

- Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με το φαινόμενο της παιδικής εργασίας.
- Να παρακινηθούν στην ανεύρεση τρόπων ευρύτερης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινωνικού τους περιγύρου, αναλαμβάνοντας οι ίδιοι την ευθύνη γι' αυτό.
- Να ενθαρρυνθούν στην ανάληψη ευθύνης και δράσης για την υλοποίηση προτάσεών τους.
- Να ενθαρρυνθούν στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων που αφορούν όχι μόνο τα ίδια αλλά και άλλα άτομα του κοινωνικού τους περιγύρου.
- Να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθησή τους.

Γ. Ψυχοκινητικοί:

- Να ασκηθούν σε δημοκρατικές διαδικασίες (υποβολή προτάσεων - διάλογος - ψηφοφορία).
- Να συνθέτουν ένα ενημερωτικό φυλλάδιο.
- Να κατασκευάζουν μια αφίσα.
- Να παρουσιάζουν τα συμπεράσματα μιας εργασίας τους σε κοινό.

Δ. Συμμετοχικοί:

- Να συνεργάζονται σε ομάδες για το σχεδιασμό ενός ενημερωτικού φυλλαδίου, τη σύνταξη μιας αναφοράς, τη δημιουργία μιας αφίσας.
- Να ανταλλάσσουν απόψεις με σεβασμό ο ένας για την άποψη του άλλου.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:

3 διδακτικές ώρες

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΕΙ:

- *Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου:* 2η ενότητα «Ζούμε με την οικογένεια», Κείμενο 4 «Σκοπός των παιδικών χωριών SOS».
- *Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου:* 6η ενότητα «Ενεργοί πολίτες για την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών», Κείμενα 1 «Ο νεανικός ιδεαλισμός», 5 «Unicef» και ιδίως 7 «Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) στο Διαδίκτυο», 8 «Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις».
- *Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου:* Τρίτο Κεφάλαιο, ιδίως η ενότητα 13 «Κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της Βιομηχανικής Επανάστασης», Τέταρτο Κεφάλαιο «Το Ελληνικό Κράτος από την ίδρυσή του έως τις αρχές του 20ού αιώνα», Δέκατο Κεφάλαιο, ενότητα 49 «Τα αποτελέσματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και η ίδρυση του Ο.Η.Ε», Ενδέκατο Κεφάλαιο, ιδίως η ενότητα 53 «Η κατάρρευση των λαϊκών δημοκρατιών και η μεταψυχροπολεμική Ευρώπη», για το πλαίσιο της ανάδυσης του φαινομένου των «παιδιών των φαναριών» στην Ελλάδα, μετά την κατάρρευση των Λαϊκών Δημοκρατιών, Δωδέκατο Κεφάλαιο «Η Ελλάδα από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έως τα τέλη του 20ού αιώνα».
- *Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου:* Κεφάλαιο 6 «Κοινωνικά Προβλήματα», Κεφάλαιο 12 «Δικαιώματα και Υποχρεώσεις», Κεφάλαιο 14 «Η Διεθνής Κοινότητα (ΜΚΟ)».

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ:

Βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας, φωτοτυπίες των Φύλλων οδηγιών 1, 2, 3 ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Ε, Ζ, Θ](#)) Φύλλο πληροφοριών για τις ΜΚΟ και τις ανεξάρτητες αρχές ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β](#)), αντίτυπα του Φυλλαδίου του Συνηγόρου του Παιδιού (<http://www.O-18.gr>), Υπόδειγμα Ενημερωτικού Φυλλαδίου ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ](#)), Φόρμα Ενημερωτικού Φυλλαδίου ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ](#)), Φύλλο με φωτογραφίες και σλόγκαν ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η](#)) για την παιδική εργασία, Έντυπο Αναφοράς ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ](#)), όπως παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Παιδιού (<http://www.O-18.gr>), μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων, χαρτόνια σε μέγεθος αφίσας, κόλλες Α4, στυλό ή μολύβια.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

1η διδακτική ώρα (45΄)

Πριν από την πρώτη διδακτική ώρα

1. Ο εκπαιδευτικός γράφει στο πάνω μέρος του πίνακα με κεφαλαία γράμματα τον τίτλο της διδασκαλίας: «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ».
2. Σκόπιμο είναι ο εκπαιδευτικός να γράψει σε μια πλευρά του πίνακα κωδικοποιημένους τους στόχους που έχει θέσει για τη συγκεκριμένη διδασκαλία. Έχει βάσιμα υποστηριχθεί από τους θεωρητικούς της διδακτικής ότι βοηθά τόσο τον ίδιο στην παρακολούθηση της πορείας της διδασκαλίας του και στην αξιολόγησή της, όσο και τους ίδιους τους μαθητές στη συγκέντρωσή τους στις δραστηριότητες της διδασκαλίας.

Εισαγωγή

Ο εκπαιδευτικός κάνει μια μικρή εισαγωγή στους μαθητές για το ότι το Τμήμα θα ασχοληθεί σήμερα με τις Οργανώσεις και τις Αρχές που βοηθούν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της παιδικής εργασίας στην Ελλάδα, τόσο σε επίπεδο πολιτείας και νομοθεσίας (με την υποβολή προτάσεων κατά τη διαδικασία θέσπισης νόμων και κανονισμών και τη χάραξη πολιτικών), όσο και σε ατομικό επίπεδο (με τη βοήθεια και την υποστήριξη παιδιών και εφήβων). Προχωρά σε μια πολύ σύντομη περιγραφή των όσων θα ακολουθήσουν (προβολή παρουσίασης, ανάληψη δράσης εκ μέρους των μαθητών με διάφορες δραστηριότητες σε ομάδες και παρουσίαση στην ολομέλεια του τμήματος).

Αφόρμηση

Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τους μαθητές ότι θα παρακολουθήσουν μία παρουσίαση ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α](#)), με Αρχές και Οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην προστασία του παιδιού από την παιδική εργασία και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αυτή προκαλεί.

1. Οι μαθητές, σε ολομέλεια, παρακολουθούν την παρουσίαση και στη συνέχεια παροτρύνονται να διατυπώσουν τυχόν απορίες ή ερωτήσεις, στις οποίες ο εκπαιδευτικός απαντά με κάθε δυνατή συντομία.

Εργασία σε ομάδες

Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες των 4 ή 5 μαθητών, με όποιο τρόπο θεωρεί προσφορότερο για τους στόχους της διδασκαλίας του.

1. Μοιράζει στους μαθητές των Α΄ και Β΄ ομάδων, σε κάθε ομάδα, από:
Ένα Φύλλο πληροφοριών ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β](#)).
Ένα Υπόδειγμα Ενημερωτικού Φυλλαδίου ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ](#)).
Μια Φόρμα Ενημερωτικού Φυλλαδίου με κενά προς συμπλήρωση ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ](#)).
Ένα Φύλλο Οδηγιών 1 ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε](#)).
2. Μοιράζει στους μαθητές των Γ΄ και Δ΄ ομάδων, σε κάθε ομάδα, από:
Ένα Έντυπο Αναφοράς ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ](#)).
Ένα αντίτυπο του φυλλαδίου του Συνηγόρου του Παιδιού (<http://www.0-18.gr>).
Ένα Φύλλο Οδηγιών 2 ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ](#)).
3. Μοιράζει στους μαθητές των Ε΄ και ΣΤ΄ ομάδων, σε κάθε ομάδα, από:
Ένα χαρτόνι μεγέθους αφίσας.
Μαρκαδόρους διαφόρων χρωμάτων.
Φύλλο με φωτογραφίες και σλόγκαν για την παιδική εργασία ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η](#)).
Ένα Φύλλο Οδηγιών 3 ([ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ](#)).

Μοιράζει επίσης σε όλες τις ομάδες κόλλες Α4 και στυλό ή μολύβια.

4. Ενημερώνει τις ομάδες ότι όλες οι πληροφορίες που αφορούν στις δραστηριότητες με τις οποίες θα ασχοληθούν βρίσκονται στα Φύλλα Οδηγιών της κάθε ομάδας.
5. Δίνει 1΄στις ομάδες να διαβάσουν τα εισαγωγικά των Φύλλων Οδηγιών τους και δίνει διευκρινήσεις όπου του ζητηθεί, ώστε να βεβαιωθεί ότι όλες οι ομάδες έχουν κατανοήσει τι τους ζητείται να κάνουν.
6. Όλες οι ομάδες εργάζονται πάνω στα Φύλλα Οδηγιών τους για το υπόλοιπο της διδακτικής ώρας. Κατά τη διάρκεια της εργασίας των ομάδων ο εκπαιδευτικός τις εποπτεύει και παρέχει διευκρινίσεις ή βοήθεια, όπου του ζητηθεί ή όπου κρίνει ότι χρειάζεται.

2η διδακτική ώρα (45΄)

Εργασία σε ομάδες

1. Οι δραστηριότητες των ομάδων αναμένεται να συνεχιστούν και τη 2η διδακτική ώρα. Κατά τη διάρκεια της εργασίας των ομάδων ο εκπαιδευτικός συνεχίζει να τις εποπτεύει και να παρέχει καθοδήγηση και βοήθεια, όπου του ζητηθεί ή όποτε κρίνει ότι χρειάζεται.
2. Σκόπιμο είναι, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, να επισημαίνει στις ομάδες ότι ο χρόνος που τους παρέχεται είναι έως το τέλος της διδακτικής ώρας, οπότε και αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες των ομάδων.

Εργασίες στην ολομέλεια

1. Οι ομάδες, η μία μετά την άλλη, παρουσιάζουν το αποτέλεσμα της εργασίας τους στην ολομέλεια του τμήματος (η όλη διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί σε περίπου 30΄).
2. Ο εκπαιδευτικός θέτει προς συζήτηση στην ολομέλεια τις παρακάτω ερωτήσεις:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Α. Πώς αισθανθήκατε δουλεύοντας το θέμα σας με την ομάδα σας;

Β. Μετά τις εργασίες που κάνατε, θα σκεφτόσασταν να αναλάβετε δράση για την ενημέρωση άλλων ανθρώπων και την ευαισθητοποίησή τους στο φαινόμενο της παιδικής εργασίας; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Γ. Πώς πιστεύετε ότι μπορούμε να αξιοποιήσουμε τα αποτελέσματα της εργασίας σας (Φυλλάδιο Ενημέρωσης, Αφίσα);

Στο στάδιο αυτό είναι σκόπιμο να μιλήσουν όσοι περισσότεροι μαθητές είναι εφικτό. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ενεργοποιήσει με τις ερωτήσεις αυτές και τους μαθητές που συνήθως δεν προσφέρονται να συμμετέχουν στη διδασκαλία. Εάν οι μαθητές δυσκολεύονται να κάνουν προτάσεις, ο εκπαιδευτικός διευκολύνει τους μαθητές να σκεφτούν, κάνοντας κατάλληλες ερωτήσεις (όπως, π.χ., 1. Έχετε ποτέ λάβει γνώση για τη δράση μιας Ανεξάρτητης Αρχής ή μιας ΜΚΟ σε άλλους χώρους –π.χ., σε μια πλατεία, ένα πάρκο, στο δρόμο– ή από άλλα μέσα, εκτός σχολείου; Με ποιόν τρόπο/πώς; 2. Εάν θέλατε να ευαισθητοποιήσετε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους για το φαινόμενο της παιδικής εργασίας, πώς πιστεύετε ότι θα το πετυχαίνατε;).

3. Ο εκπαιδευτικός αναθέτει σε έναν μαθητή να καταγράψει στον πίνακα τις προτάσεις των μαθητών.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

- Αναπαραγωγή της καλύτερης αφίσας από ειδικευμένο γραφείο ως χορηγία προς το σχολείο και ανάρτησή της σε χώρους του σχολείου ή σε καταστήματα και άλλους χώρους του τόπου κατοικίας των μαθητών, μετά από άδεια των ιδιοκτητών τους ή των εκάστοτε αρμοδίων. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές θα αποκτήσουν περαιτέρω δεξιότητες (εύρεση χορηγών, αναζήτηση και επιλογή εξειδικευμένου γραφείου, κοινωνικές δεξιότητες κ.λπ.).
- Αναπαραγωγή και διαμοίραση του Ενημερωτικού Φυλλαδίου για τις Ανεξάρτητες Αρχές και τις ΜΚΟ και παροχή πληροφοριών στο σχολείο, κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς και στον τόπο κατοικίας των μαθητών κατά την 12η Ιουνίου, Παγκόσμια Ημέρα Κατά Της Παιδικής Εργασίας. Οι μαθητές, ατομικά ή σε ομάδες των δύο ατόμων, κάνουν μία μικρή «εκστρατεία ενημέρωσης» στο σχολείο και «πόρτα - πόρτα», στη γειτονιά ή το χωριό τους, μοιράζοντας το Φυλλάδιο, ενημερώνοντας έτσι τον κοινωνικό τους περίγυρο. Σκόπιμο είναι στη δραστηριότητα αυτή να συμμετέχουν και όσοι γονείς το επιθυμούν, ιδιαίτερα όσον αφορά τους μικρότερους σε ηλικία μαθητές και τους μαθητές που ζουν σε μια μεγάλη πόλη.
- 4. Ο εκπαιδευτικός θέτει σε ψηφοφορία τις προτάσεις των μαθητών, ώστε να επιλεγεί ένα Ενημερωτικό Φυλλάδιο και μία αφίσα, με μήνυμα που θα αντιπροσωπεύει την ολομέλεια του τμήματος, καθώς και από μία πρόταση για το πώς θα χρησιμοποιηθούν.
- 5. Αφού επιλεγούν τα παραπάνω, οι μαθητές, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, εκλέγουν μία τριμερή επιτροπή, η οποία θα αναλάβει την υλοποίηση των προτάσεων που υπερψηφίστηκαν. Ο εκπαιδευτικός θα ενεργεί ως επόπτης - συντονιστής.

Ανακεφαλαίωση

Ο εκπαιδευτικός ζητά από έναν μαθητή που προσφέρεται εθελοντικά, να ανακεφαλαιώσει τα όσα πραγματοποιήθηκαν στο Εργαστήρι αυτό και ενημερώνει τους μαθητές ότι στη συνέχεια της διδασκαλίας θα τεθούν σε εφαρμογή οι προτάσεις που ψήφισαν. Για παράδειγμα, εάν ψηφίστηκε η πρόταση της ενημέρωσης «πόρτα - πόρτα» θα ακολουθήσει ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων από τον διευθυντή του σχολείου και τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό και, εφόσον ληφθεί η σχετική απόφαση, θα υλοποιηθεί η δράση αυτή. Εάν, για οποιοδήποτε λόγο, δεν καταστεί αυτό εφικτό, το Ενημερωτικό Φυλλάδιο μπορεί να μοιραστεί στο σχολείο από τους μαθητές που συμμετείχαν στο Εργαστήρι αυτό, στην αρχή της σχολικής χρονιάς, δεδομένου ότι η 12η Ιουνίου βρίσκεται πέραν της λήξης του διδακτικού έτους και εν μέσω προαγωγικών ή απολυτήριων εξετάσεων.

Επισημάνσεις:

1. Ενημερώνουμε τους μαθητές ότι οι εργασίες τους θα πρέπει να ολοκληρωθούν οπωσδήποτε πριν από την 3η διδακτική ώρα. Είναι πιθανό, όμως, λόγω του ότι η εργασία των ομάδων που θα ασχοληθούν με την αφίσσα απαιτούν αυτενέργεια και καλλιτεχνική δημιουργία και ιδίως εάν οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με την διεκπεραίωση εργασιών εντός χρονικού πλαισίου, να απαιτηθεί περισσότερος χρόνος από μία διδακτική ώρα για την ολοκλήρωση των εργασιών τους. Στην περίπτωση αυτή, η 3η διδακτική ώρα θα πρέπει να απέχει χρονικά από την 2η, ώστε οι εργασίες αυτές να ολοκληρωθούν από τις ομάδες πιθανώς και εκτός του σχολικού ωραρίου.
2. Στις ομάδες Ε και ΣΤ μπορούν να δοθούν και αφίσσες που ήδη υπάρχουν στο σχολείο, από άλλες εκδηλώσεις - ενημερώσεις και να χρησιμοποιηθεί τώρα το πίσω μέρος τους το οποίο παραμένει λευκό.
3. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να συνεργαστεί με τον εκπαιδευτικό των Καλλιτεχνικών, έτσι ώστε οι μαθητές, πριν από την υλοποίηση του Εργαστηρίου, να έχουν διδαχθεί την τεχνική της αφίσσας.
4. Στο Φύλλο Πληροφοριών που δίνεται στις Α και Β ομάδες υπάρχουν αρκετές πληροφορίες, οι οποίες θα αξιοποιηθούν καλύτερα από τους μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους μαθητές της Α΄ και της Β΄ Γυμνασίου, ώστε να συμπεριλάβουν στο Ενημερωτικό Φυλλάδιό τους όσες από τις πληροφορίες αυτές θεωρεί απολύτως απαραίτητες και μπορούν οι μαθητές να τις διαχειριστούν.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ:

Εάν το εργαστήρι αυτό υλοποιηθεί σε περισσότερα τμήματα της ίδιας τάξης και αφού προηγηθεί η υλοποίησή του όπως περιγράφεται ανωτέρω για κάθε Τμήμα, μπορεί να ακολουθήσουν στην ολομέλεια της τάξης τα βήματα που περιγράφονται παραπάνω, στο τμήμα ΣΤ. «ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ», από το σημείο «ΜΕΡΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ» και εφεξής, με τελικό σκοπό να ψηφιστούν από αυτήν (ολομέλεια τάξης) ένα τελικό Ενημερωτικό Φυλλάδιο και μία τελική αφίσσα, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν όπως η ολομέλεια θα αποφασίσει.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ:

Αντί για τη δημιουργία αφίσσας, οι αντίστοιχες ομάδες μπορούν να συνθέσουν ένα κολλάζ με φωτογραφίες που δίνει ο εκπαιδευτικός ή έχει αναθέσει στους μαθητές του τμήματος, στο οποίο θα υλοποιήσει το Εργαστήρι αυτό να βρουν, πριν από την υλοποίησή του.

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ](#)